

**PANDEMIYADAN KEYINGI DAVRDA ICHKI TURIZMNI
RIVOJLANTIRISH ZARURATI VA IMKONIYATI**

OCHILOVA G.J

Qarshi davlat universiteti

1-bosqich magistranti

gulshodaochilova3008@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada pandemiyadan keyingi davrda ichki turizmni kuchaytirish zaruriyati, imkoniyati, hozirda unga katta ta'sir ko'rsatayotgan yangi strategiyalar va innovatsiyalar, shu asnoda tashkil qilingan mahalliy aholining roli, bandligi va rivojlantirishning muhimligi bilan birga bunga yordam bera oladigan imkoniyatlar haqida so'z yuritilgan.

Kalit so'zlar: ichki turizm, iqtisodiy tiklanish, mahalliy sayohat, tabiiy joylarga sayohat, sog'lomlashtiruvchi turizm, sayyohlik infratuzilmasi, turizmda raqamlashtirish, turizm innovatsiyalari, sayyohlik biznesi, sanoat diversifikatsiyasi, barqaror turizm, sayyohlik xizmatlari, mahalliy ish o'rinlari.

Аннотация: В данной статье рассматриваются необходимость и возможности усиления внутреннего туризма в постпандемический период, новые стратегии и инновации, которые в настоящее время влияют на него, роль местного населения, значение и возможности для трудоустройства и развития.

Ключевые слова: внутренний туризм, восстановление экономики, местные путешествия, путешествия по природным местам, оздоровительный туризм, туристическая инфраструктура, цифровизация в туризме, туристические инновации,

туристический бизнес, промышленная диверсификация, устойчивый туризм, туристические услуги, местные вакансии.

Abstract: This article discusses the need and opportunity to boost domestic tourism in the post-pandemic era, the new strategies and innovations that are currently having a major impact on it, and the importance of the role, employment, and development of local communities that can help with this.

Key words: local tourism, economic recovery, local travel, travel to natural places, health tourism, tourist infrastructure, digitization in tourism, tourism innovations, tourism business, industrial diversification, sustainable tourism, tourist services, local jobs.

COVID-19 pandemiyasidan oldin mahalliy sayohat va ichki turizm global iqtisodiyotning eng muhim sohalaridan biriga aylangan bo'lib, jahon yalpi ichki mahsulotining 10 foizini tashkil qilgan va dunyo bo'ylab 320 milliondan ortiq ish o'rinlarini yaratgan edi. 1950-yilda faqat 25 million kishi xalqaro safar va tabiiy joylarga sayohatga chiqqan bo'lsa, 2019-yilga kelib bu raqam 1,5 milliardga yetdi. Natijada, turizm va sog'lomlashtiruvchi sayohat ko'plab mamlakatlar iqtisodiyoti uchun "yirik va hal qiluvchi" darajada katta ahamiyat kasb etdi. Pandemiya esa birinchi marta shu qadar o'zaro bog'langan dunyoda tarqalgan global inqiroz bo'lib, 100 milliondan ortiq ish o'rinlariga xavf solgan. Bularning aksariyati mikro, kichik va o'rta bizneslar bo'lib, ularning aksar qismi turizm sohasida faoliyat yuritadi. Bu sohada ishlovchilarning 54 foizini ayollar tashkil etadi.¹

Pandemiyadan keyingi davrda ichki turizmni rivojlantirishning zarurati pandemiyaning sayohat va turizm sohasiga yetkazgan zararlari sababli dolzarb masalalardan

¹ Imf.org. Tourism-dependent economies are among those harmed the most by the pandemic

biriga aylandi. COVID-19 tufayli xalqaro sayohatga cheklovlar kiritilishi natijasida ichki turizm ko'plab mamlakatlar uchun iqtisodiy barqarorlikning asosiy manbasiga aylangan. Masalan, Daniyada pandemiya davrida chet el sayohatchilari soni keskin kamaygan bo'lsa-da, mahalliy sayyohlar soni oshdi, bu ichki turizmning milliy iqtisodiyotga katta ta'sirini yana bir bor ko'rsatdi. Shu sababli Daniya hukumati pandemiya keyingi strategiyasida ichki turizmni rivojlantirishga katta ahamiyat berishni belgilab oldi va bu strategiya milliy turizm siyosatiga kiritildi²

Shuningdek, pandemiya global iqtisodiyotga jiddiy ta'sir ko'rsatib, sayyohlik infratuzilmaga qaram mamlakatlarda sezilarli o'sishning pasayishiga olib keldi. Xalqaro Valyuta Jamg'armasi ma'lumotlariga ko'ra, turizm va sayohatga qaram davlatlar, xususan, Afrika va Karib dengizi mintaqalari pandemiya keyin iqtisodiy tanazzulga yuz tutdi. Misol uchun, Afrikada real yalpi ichki mahsulot (YIM) 12 foizga, Karib dengizi mintaqasida esa 12 foizga qisqargan bo'lsa, Fiji kabi orol mamlakatlarida bu ko'rsatkich hatto 21 foizga yetgan³

Shu munosabat bilan ichki turizm mamlakatlar uchun iqtisodiy imkoniyatlarni qayta tiklash, ish o'rinlarini saqlab qolish va aholining ichki sayohatni rivojlantirish orqali iqtisodiyotni jonlantirish yo'lida muhim vosita sifatida qabul qilinmoqda. Pandemiya sharoitida fuqarolarning o'z mamlakatida sayohat qilishga bo'lgan ehtiyojining oshishi va bu orqali mahalliy bizneslarni qo'llab-quvvatlash bugungi kunda ichki turizmni yanada rivojlantirish uchun imkoniyatlar yaratadi.

Pandemiya keyingi davrda ichki turizmni rivojlantirishning imkoniyatlari turli xil yoritilishi mumkin:

² Norden.org. Domestic tourism in the Nordics and effects of Covid-19 pandemic

³ World Bank Blogs. Tourism in the post-COVID world: Three steps to build better forward. [Mari Elka Pangestu](#). April 30, 2021

Mahalliy joylarni qayta kashf etish: Pandemiya sayohatchilarni xalqaro sayohatlarga nisbatan mahalliy va mintaqaviy sayohatga yo‘naltirishga olib keldi. Bu esa, ko‘p hollarda turizmga bag‘ishlangan joylardan tashqari, kam tanilgan, ammo go‘zal joylarni targ‘ib qilish imkonini yaratdi. Shu bilan birga, mahalliy sayohatni rivojlantirish orqali iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish va turistlar oqimining muayyan joylarga to‘planishini oldini olish mumkin.

Xavfsiz va barqaror turizmni rivojlantirish: Pandemiya davrida sayohatchilar xavfsizlikka alohida e‘tibor qaratishdi. Ichki turizmga, ayniqsa, sog‘liqni saqlash choralarini mahalliy darajada joriy qilish imkoni ko‘proq. Ekoturizm va jamoat asosida turizmni rivojlantirish orqali mahalliy madaniyatni va tabiiy manzara landshaftlarini saqlash imkoniyatlari paydo bo‘ldi.

Raqamli va masofaviy ishlarni qo‘llab-quvvatlash: Masofaviy ishlashning ommalashuvi ichki turizmning rivojlanishiga yangi imkoniyatlar yaratdi. Ishchilar endi turli joylarda ishlash imkoniyatiga ega bo‘lib, ularning ichki sayohat qilishga bo‘lgan ehtiyoji ortdi. Ba‘zi mamlakatlarda, masalan, Maldiv orollarida uzoq muddat turish uchun maxsus vizalar joriy qilindi, bu esa ichki turizmni rag‘batlantirdi.⁴

Infratuzilmani rivojlantirish: Pandemiya davomida raqamli infratuzilmaning muhimligi yanada oshdi. Sayohatni osonlashtirish, onlayn bron qilish tizimlari, virtual ekskursiyalar va boshqa raqamli xizmatlar orqali sayohatchilarga qulaylik yaratish imkoniyati mavjud. Yangi raqamli texnologiyalar va xizmatlar ichki turizmni yanada qulaylashtiradi

Hukumat va sanoat qo‘llab-quvvatlashi: Pandemiyadan keyin ichki turizmni qo‘llab-quvvatlash uchun hukumatlar turizmni rag‘batlantiruvchi chora-tadbirlar, masalan, soliq imtiyozlari, subsidiya yoki maxsus reklama kampaniyalarini amalga oshirishi kerak. Bu

⁴ McKinsey&Company. What is the future of travel?. June 7, 2024| Article

turizm sektorini qayta tiklashda va mahalliy bizneslarni qo'llab-quvvatlashda muhim ahamiyatga ega.⁵

Xulosa qilib aytganda, pandemiya so'ngida ichki turizmni rivojlantirishning imkoniyatlari mahalliy sayohatlarni xavfsiz, barqaror va innovatsion tarzda tashkil etishdir. Bu orqali iqtisodiyotni tiklash, ish o'rinlarini yaratish va mahalliy bizneslarni rag'batlantirish mumkin bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Mamatqulov x. m. bektimirov a. b. tuxliyev i.s. norchayev a.n. xalqaro turizm. toshkent – 2009298
2. Kadirova s. h. the significance of transport services in the tourism marketing //студенческий вестник. – 2018. – №. 10-5. – с. 64-66.
3. Imf.org. Tourism-dependent economies are among those harmed the most by the pandemic
4. Norden.org. Domestic tourism in the Nordics and effects of Covid-19 pandemic
5. World Bank Blogs. Tourism in the post-COVID world: Three steps to build better forward. [Mari Elka Pangestu](#). April 30, 2021
6. McKinsey&Company. What is the future of travel? June 7, 2024| Article
7. World Economic Forum. What next for travel and tourism? Here's what the experts say Jun 30, 2022

⁵ World Economic Forum. What next for travel and tourism? Here's what the experts say. Jun 30, 2022

